

Тарасович Л.В.

кандидат економічних наук, доцент,

Житомирський національний агроекологічний університет

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Стратегічний курс України інтегруватися в європейський простір актуалізує необхідність підвищення ефективності господарювання у всіх сферах національної економічної системи, у т.ч. її важливого елемента – сільської економіки. Обов'язковою умовою при цьому є конвергенція соціально-економічних засад сільського розвитку в Україні до принципів, правил та норм європейських країн, які визнаються економічно виправданими і соціально орієнтованими у всьому світі. Підтвердженням прагнення нашої держави стати повноправним учасником загальноєвропейського цивілізованого суспільства є підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Крім того, такий крок декларує згоду на інноваційні зміни майже у всіх галузях національної економіки відповідно до європейських принципів, норм і стандартів.

Економічна складова парадигми зрівноваженого сільського розвитку виступає платформою формування стратегії розвитку нашої держави. Проведені дослідження дозволяють стверджувати, що формування сучасної моделі сільського розвитку в Україні здійснюється переважно на засадах системного підходу, що проявляється поширенням політики людиноцентризму, де всі зусилля спрямовані на поліпшення якості життя сільських жителів [1; 4]. Саме на такому підході реалізується політика та практика сільського розвитку в країнах Європейського Союзу.

Політика сільського розвитку в європейських країнах здійснюється в рамках Спільної аграрної політики, яка, передусім, проявляється в конфігурації елементів різних видів державної політики: структурної, регуляторної, цінової та зовнішньоторговельної [3]. В основу європейської моделі сільського розвитку закладено інтегровані та взаємоузгоджені зв'язки всіх сфер сільської економіки з метою формування належних умов для проживання і життєдіяльності сільського населення та його активної участі в аграрному виробництві. Бюджет Спільної аграрної політики Європейського Союзу на 2014–2020 рр. складає 386,9 млрд дол., зокрема на розвиток сільських районів передбачено використання 89,9 млрд дол. (23,2%), а з метою формування продовольчих резервів на випадок кризи в аграрному секторі – 3,5 млрд дол. (0,9%) [4, с. 67]. Такі цифри вказують на належне інституційне забезпечення та державну підтримку сільського розвитку.

Державна політика розвитку сільських територій в Україні також підкріплена відповідним законодавчим забезпеченням [1]. Проте його стабільність та економічна виправданість вимагають кращого. Зазначене вказує на очевидну невідповідність загальноєвропейським стандартам Європейського Союзу, а відтак і обмеженість можливостей адаптації європейських засад до вітчизняних реалій.

Європейська модель сільського розвитку виступає основою багатофункціонального розвитку сільської економіки, інноваційність якої (передусім з позиції активізації локальних ініціатив) має проявлятися на тлі збільшення можливостей задоволення соціальних потреб місцевих громад з урахування іманентних особливостей окремих сільських територій. Забезпечення належних умов життєдіяльності населення в сільській місцевості, поліпшення якості людського капіталу, підвищення ефективності аграрного виробництва та збереження довкілля вбачаються основними пріоритетами та цілями сільського розвитку в Україні через призму конвергенції до європейської сучасності.

Отже, переміщення фокусу аграрної політики держави з підтримки аграрного сектора економіки на підтримку сільського розвитку, а також узгодження цілей аграрної політики та політики сільського розвитку виступають прерогативою сучасної загальноєвропейської практики багатофункціонального розвитку сільської економіки. Адаптація основних інструментів європейської політики сільського розвитку до вітчизняних реалій передбачає виконання щонайменше трьох ключових завдань: 1) підвищення конкурентоспроможності сільського господарства як базової основи сільської економіки; 2) створення сприятливих умов для нарощування та ефективного використання інституційного та соціально-економічного потенціалу сільських територій; 3) зрівноважений сільський розвиток за рахунок можливості повноцінної самореалізації сільського соціуму та використання переваг багатофункціональності сільської економіки.

Список використаних джерел:

1. Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015–2020 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/themes/garland/pdf/7.2.%20Basic%20material%20UKR.pdf>
2. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: економічні виклики та нові можливості: наукова доповідь / за ред. В. М. Гейця та Т. О. Осташко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2016. – 184 с.
3. Основні пріоритети Спільної аграрної політики (САП) країн ЄС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amdi.org.ua/home/amdi-news/300-the-.html>
4. Політика сільського розвитку на базі громад: наукова доповідь [Електронний ресурс] / За ред. О. М. Бородіної, І. В. Прокопи, О. Л. Попової; ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАНУ». – К. – 2015. – 70 с. – Режим доступу: <http://ief.org.ua/docs/sr/291.pdf>
5. Rural development 2014–2020 [Electronic resource]. – Access mode: http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_en.htm